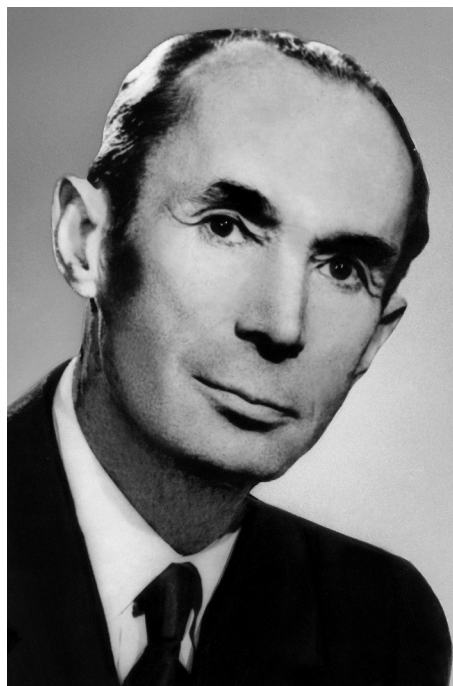

DR. BÖLCSHÁZY KÁLMÁN

1901–1978

Állatorvosdoktor, az állatorvosképzésben a szülészeti tanszék és klinika egyetemi tanára 1948-tól 1966-ig, a nagyüzemi állattartás és takarmányozás szülészeti és szaporodásbiológiai problémáinak első hazai kutatója; számos szülészeti műszer feltalálója és konstruktóra.

Bölcsházy Kálmán 1901. augusztus 1-jén született Szirákon. 1927-ben szerzett oklevelet, majd rövid magán-állatorvosi praxis után a M. kir. Állatorvosi Főiskola szülészeti tanszékére hívták meg tanársegédnek, ahol négy éven át dolgozott. 1931-ben Kenderesen községi állatorvosi, majd rövidesen járási állatorvosi kinevezést nyert. 1941-től Érsekújváron volt törvényhatósági állatorvos, ezt követően 1948. november 1-jéig a Földművelésügyi Minisztérium állat-egészségügyi osztályán teljesített szolgálatot. 1948. november 1-jével kapott megbízást az egyetem szülészeti tanszékének vezetésére.

1966. május 1-jén nyugdíjba vonult. Ezután sem szakadt el egyetemünktől, szakmai munkájától. Otthon, jól felszerelt műhelyében tökéletesítette műszereit. Bölcsházy Kálmán már fiatal asszisztensként nagy érdeklődéssel és ambícióval foglalkozott hormonológiai témákkal. Állatorvos-doktori disszertációját is e körből választotta, amelynek tulajdonképpen első hazai állatorvos úttörője volt, és lelkes művelője maradt egészen pályafutása végéig.

Az elsők között volt, akik rámutattak a nagyüzemi állattartásban a megváltozott tartási és takarmányozási körülmények és a szaporodásbiológiai problémák halmozódása közötti szoros összefüggésre. Hamar felismerte, hogy a merőben új technológiai körülmények között az állati szervezet biológiai egyensúlya és ezen belül reprodukciós kapacitása döntően a termelő egyed és a környezet harmonikus egységének függvénye. Ennek érdekében számos iránymutató és ma is érvényes javaslatot tett.

Hihetetlenül fejlett műszaki érzékkel ajándékozta meg az élet. Számtalan eredeti műszert konstruált, amelyek prototípusát legtöbbször saját kezűleg készítette el a tanszéken vagy az otthonában levő, jól felszerelt műhelyében, nemegyszer tökéletesebb kivitelezésben, mintha az üzemben készült volna. Műszereivel számos nemzetközi díjat és elismerést szerzett a moszkvai, a prágai és a hazai nemzetközi műszerkiállításokon, és neve ezáltal ismertté vált az ország határain túl is.

Mint gyakorlatias ember, mindenben a gyakorlati megoldásokat kereste, és ez a törekvés szötte át tudományos munkásságát, dolgozatait és tankönyveit is. (Hetzl Henrikkel, majd Mészáros Istvánnal társszerzőségben az *Állatorvosi szüléset* több kiadásban jelent meg.)

Egyetemi előadásain szakmai gyakorlatából merített példákkal mindig fel tudta kelteni hallgatói érdeklődését a tárgya iránt. Tizenhat állatorvos-generációt nevelt fel. Tőle tanulták a szüléset és a szaporodásbiológia tudományát és a gyakorló állatorvos számára mindig nélkülözhetetlen szakmai praktikumot, életbölcsséggel teli emberséget, az ember és a szakma szeretetét is.

Az állategészségügy terén kifejtett kiváló szolgálatáért Horthy Miklós kormányzó 1941-ben a Magyar Érdemrend lovagkeresztjével tüntette ki. Oktató- és kutatómunkája elismeréseként a kormány 1962-ben a Szocialista Munkáért kitüntetést adományozta neki. 1966-ban, nyugalomba vonulása alkalmából a Munka Érdemrend ezüst fokozatával jutalmazták. 1967-ben az egyetem aranydiplomáját nyerte el.

Minden iránt érdeklődő, mindenre megoldást kereső, mindenkinek jó tanácsot adó és mindenre valami éppen odaillő mondást vagy adomát rögtönző, kedves ember volt. Sajátos életbölcsség, derűs harmónia áradt személyéből, ezért hallgatói, munkatársai és kollégái különösen becsülték és szerették.

1978. március 22-én hirtelen hunyt el, 77 éves korában.

Irodalom

Haraszti János–Mészáros István: Bölcsházy Kálmán dr. 1901–1978. *Magyar Állatorvosok Lapja*, 1978. 33. 6. 367–368.